

การใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامยอ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี¹

จารุภัททา จันทร์จวนสูง²
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรัชญา ชุ่มนาเสียว³
ดร.วราภรณ์ จุลปานนท์⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامยอ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامยอ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี 2.เพื่อศึกษาหลักการบริหารที่ส่งผลต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامยอ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี และ 3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.การใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของสำนักงานเทศบาล เมืองเขาสامยอ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامยอ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารดำเนินงาน ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ประกอบด้วย 1.หลักนิติธรรม (Rule of Law) มีการยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงในองค์กรอย่างเคร่งครัด 2. หลักคุณธรรม (Ethics) มีหลักคุณธรรมในการปฏิบัติ โดยการดำเนินการในทุกกระบวนการมีความโปร่งใส ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงมีการดำเนินการที่ตรงไปตรงมา 3. หลักความโปร่งใส (Transparency) มีการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา โดยมีการจัดตั้งนโยบายลดการทุจริตในการดำเนินงาน รวมถึงมีความโปร่งใสในด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือ 4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ 5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) มีการปลูกฝังความมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการทำงานให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน โดยมีการปลูกฝังให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและมีผลการดำเนินงานที่ทันต่อเวลา และ 6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) มีการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างค่อนข้างเหมาะสม โดยองค์กรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถที่ตรงต่อตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

2. ด้านการบริหารของสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامยออด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

โดยสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามยออด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ได้มีการดำเนินงานตามหลักการบริหารงาน 4 ด้านดังนี้ 1.การวางแผน (Planning) มีการวางแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน โดยมีกองวิชาการและแผนงานเป็นผู้กำกับและควบคุมการจัดทำแผนการดำเนินงานของแต่ละกอง โดยเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงในองค์กรอย่างเคร่งครัด 2. การจัดการองค์กร (Organizing) มีการจัดการองค์กรเป็นไปตามแนวทางแผนการดำเนินงานที่กำหนด โดยมีเมื่อมีการกำหนดแผนการดำเนินงานมาตามเป้าหมายแล้ว ก็จะมีการจัดกระบวนการดำเนินงานกลุ่มตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่จะไปรองรับกับแผนงานที่กำหนดไว้ 3. การนำ (Leading) มีการบริหารเพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ในด้านการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ประชาชน มีการยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงในองค์กรอย่างเคร่งครัด และ 4. การควบคุม (Controlling) มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินผลงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

3. แนวทางในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ควรมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม เพื่อลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน ควรมีการปฏิบัติงานกิจกรรมต่างๆร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ใกล้เคียงมากยิ่งขึ้นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ภายในองค์กรได้มีเวลาในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ควรมีการ แก้ไข หรือปรับปรุง ข้อบัญญัติบางข้อ เพื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน ควรมีการกำกับการปฏิบัติงานการควบคุมดูแลระบบภายในองค์กร เพื่อให้มีความความโปร่งใสเพิ่มมากยิ่งขึ้น และควรมีการพัฒนาในด้านของสถานที่ปฏิบัติงานหรือจัดสถานที่ ให้มีความเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน และควรพัฒนาในด้านของเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

¹ บทความเรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามยออด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิต (สาขาผู้นำภาครัฐและภาคเอกชน) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ กลุ่มวิชาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁴ อาจารย์ กลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความหมายของธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้จักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิด การพัฒนาอย่างยั่งยืน และส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไข เยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน

จากที่ผ่านมามาประเทศไทยได้มีการปฏิรูประบบการจัดการปกครองอย่างต่อเนื่อง การปฏิรูประบบการจัดการปกครองจึงเป็นปฏิริยาตอบสนองต่อสภาวะ โลกาภิวัตน์และปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการจัดการการปกครองการปฏิรูปการจัดการปกครองของประเทศไทยระบบราชการทุกระดับจึงจำเป็นต้องมาการปรับตัวและเป็นสิ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ การเผชิญกับสภาวะ โลกาภิวัตน์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยปราศจากการปรับเปลี่ยนระบบ การจัดการการปกครองให้เหมาะสม ได้ส่งผลทำให้ประเทศต้องพบกับวิกฤตการณ์ที่ค่อนข้างเป็นปัญหา ทั้งในส่วนของกิจการของรัฐบาลและระบบราชการจึงเป็นสิ่งที่สังคมไทยจะต้องจัดเร่งรัดให้มีการดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย มีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิรูประบบการจัดการปกครองให้สอดคล้องกับหลักการธรรมาภิบาล

สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขยายตัวของชุมชนเมือง และการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย เพื่อไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่คอยกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุม การบริหารงาน ซึ่งก่อให้เกิดการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ รวมถึงการผลักดันให้เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ของเทศบาลฯ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการบริหารของเทศบาลฯ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาหลักการบริหารที่ส่งผลต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขอบเขตในการศึกษา

1. พื้นที่ในการวิจัย คือสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
2. กลุ่มประชากร ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวนทั้งหมด 100 คน
3. กลุ่มประชากรตัวอย่าง ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน
4. ประเด็นที่ศึกษา
 - 4.1 ด้านการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการ การนำ และ การควบคุม
 - 4.2. การใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า
5. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาดำเนินงานในช่วงระหว่าง ธันวาคม พ.ศ. 2561 – มกราคม พ.ศ. 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
2. ทำให้ทราบถึงหลักการบริหารที่ส่งผลต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
3. นำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดแนวทาง นโยบายและวางแผนในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยกำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐานซึ่งมีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย จากการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับนี้ มีเพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยในรูปแบบของการใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ในรูปแบบของการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indepth Interview)

2. เครื่องมือในการวิจัย จากการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับนี้ โดยแบบสัมภาษณ์มีส่วนประกอบทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา :

สำนักงาน เทศบาล เมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการบริหาร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการลงพื้นที่ด้วยตนเอง ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Interviews) จดบันทึกและทำการสังเกตเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ประกอบไปด้วย

3.1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและประกอบการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจาก บทความ วารสาร สืบค้นข้อมูลจาก Internet และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับนี้ มีเพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสามขยด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็นนำไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) โดยการสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัย และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Data) มีการสรุปผลการวิจัย ตามแบบสัมภาษณ์ (Interview) และมีการอภิปรายผล โดยการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับนี้ มีเพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีกลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เป็นเพศหญิง มีระดับอายุระหว่าง 25 – 55 ปี มีระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่างอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีตำแหน่งงานส่วนใหญ่ได้แก่ข้าราชการระดับปฏิบัติการ และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

2. สรุปผลการวิจัยข้อมูลการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของสำนักงานเทศบาล เมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) พบว่า ในการดำเนินการของสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงในองค์กรอย่างเคร่งครัด โดยมีการปฏิบัติงานตามข้อกำหนด กฎระเบียบที่ตั้งไว้ มีการจัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่าง

ตรงไปตรงมา อีกทั้งสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กร โดยการกำหนดวันลาให้ตามความเหมาะสม แต่จะมีการเรียกใช้งานนอกเวลางานในบางครั้งที่มีกิจกรรมนอกเหนือจากปฏิบัติงานอยู่เล็กน้อย

2.2 หลักคุณธรรม (Ethics) พบว่า การดำเนินการของสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีหลักคุณธรรมในการปฏิบัติ โดยการดำเนินการในทุกกระบวนการมีความโปร่งใส ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงมีการดำเนินการที่ตรงไปตรงมา รวมถึงมีการสร้างให้บุคลากรจิตสำนึกที่ดี เช่นมีการจัดโครงการเก็บขยะทำความสะอาดชุมชน โดยในการดำเนินการในองค์กรมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณข้าราชการ กล่าวคือมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ หากเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ รวมถึงไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมาย

2.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสامขุด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างซื่อสัตย์

สุจริต ตรงไปตรงมา โดยสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสสามยอดมีการจัดตั้งนโยบายลดการทุจริตในการดำเนินงาน ส่งผลให้ในการดำเนินงานทุกกระบวนการจะเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีที่มา - ที่ไป สามารถทำการติดตามและตรวจสอบอย่างละเอียด ตามหลักเกณฑ์ กฎระเบียบของแบบประเมินในด้านต่าง ๆ เช่น เทศบัญญัติประจำปี รวมถึงมีความโปร่งใสในด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ เพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้ทราบอย่างตรงกัน โดยการลงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ลงในสื่อโซเชียลต่าง ๆ อย่างเปิดเผยและชัดเจนถึงกระบวนการดำเนินงาน แผนการดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์ ผลการจัดซื้อจัดจ้าง และแผนงบประมาณประจำปี แต่ในบางกรณีการดำเนินงานจะต้องปกปิดเป็นความลับ เนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ใดผู้หนึ่งได้ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลในการดำเนินงานทุกขั้นตอนให้ทราบจึงสามารถกระทำกันได้แค่บางขั้นตอนเท่านั้น

2.4 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสสามยอดมีการให้บุคลากรเข้าร่วมรับฟังการประชุมในเรื่องการดำเนินงานในด้านต่างๆ รวมถึงให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือข้อโต้แย้งในแต่ละประเด็น จากนั้นฝ่ายที่รับผิดชอบก็จะนำไปพิจารณาเพื่อทำการปรับปรุงและแก้ไขต่อตามความเหมาะสม รวมถึงมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยจากการที่องค์กรมีการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งในประเด็นต่างๆ หากมีประเด็นที่จะต้องได้รับการแก้ไข ก็จะให้บุคลากรเสนอแนวทางการแก้ไขในด้านต่างๆ เพื่อช่วยกันในการระดมความคิด อีกทั้งยังทำเพื่อให้ตรงต่อความต้องการของบุคลากรอย่างทั่วถึง

2.5 หลักความรับผิดชอบ (Accountability) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการปลูกฝังความมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการทำงานให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน โดยมีการปลูกฝังให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและมีผลการดำเนินงานที่ทันต่อเวลา รวมถึงมีความถูกต้องตามกฎระเบียบการปฏิบัติงาน นอกจากนี้บุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานของตนเองและปฏิบัติงานตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด รวมถึงบุคลากรมีความตั้งใจกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากองค์กรมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และพิจารณาบุคลากรเป็นรายบุคคล ซึ่งหากไม่มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดก็จะส่งผลต่อการประเมินผลงาน

2.6 หลักความคุ้มค่า (Value for Money) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างค่อนข้างเหมาะสม โดยองค์กรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถที่ตรงต่อตำแหน่งในการปฏิบัติงาน แต่สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสสามยอดก็ยังคงมีการขาดแคลนบุคลากรที่เป็นข้าราชการระดับปฏิบัติการอยู่ในบางตำแหน่ง ซึ่งอาจส่งผลให้การทำงานในบางตำแหน่งเกิดความซ้ำซ้อนกันได้

3. สรุปผลการวิจัยข้อมูลด้านการบริหารของสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 การวางแผน (Planning) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการวางแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน โดยมีกองวิชาการและแผนงานเป็นผู้กำกับและควบคุมการจัดทำแผนการดำเนินงานของแต่ละกอง อีกทั้งยังมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจนและเหมาะสม รวมถึงมีการพิจารณาถึงทรัพยากรมนุษย์ และทักษะความรู้ เพื่อให้การวางแผนการดำเนินงานทุกอย่างสามารถปฏิบัติได้ตามแผนการดำเนินงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงเมื่อมีการวางแผนการดำเนินงานแล้วเสร็จก็จะมีการสื่อสารกันอย่างชัดเจนตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน เนื่องจากในปัจจุบันนี้มีการใช้ Social media หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ มามีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานค่อนข้างมาก โดยสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จึงได้มีการดำเนินการด้านการสื่อสาร โดยการตั้งกลุ่ม Line ของแต่ละส่วนงานฝ่ายต่างๆ เพื่อให้หัวหน้าส่วนได้มีการชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานให้แก่บุคลากรทราบอย่างชัดเจน นอกจากนี้มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนงานที่ค่อนข้างเหมาะสมกับตำแหน่งในการปฏิบัติงาน แต่เนื่องด้วยสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด เป็นหน่วยงานที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับจังหวัดลพบุรี ในบางครั้งก็จะต้องร่วมกันทำงานอื่นๆ ด้วย เช่น งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์ เป็นงานประจำจังหวัดลพบุรี ซึ่งสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอดเป็นผู้รับผิดชอบหลักในงานนี้ บุคลากรก็ได้รับมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมนี้ ได้แก่ การแสดง การรำ รวมถึงการต้อนรับผู้ร่วมงานอีกด้วย 3.2 การจัดการองค์การ (Organizing) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการจัดการองค์การ เป็นไปตามแนวทางแผนการดำเนินงานที่กำหนด โดยเมื่อมีการกำหนดแผนการดำเนินงานมาตามเป้าหมายแล้ว ก็จะมีการจัดกระบวนการดำเนินงานกลุ่มตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่จะไปรองรับกับแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันและช่วยลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน อีกทั้งในการจัดการการดำเนินงานในองค์กรมีการจัดการกระบวนการดำเนินงานตามกลุ่มตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่จะไปรองรับกับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ โดยการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสมกับแต่ละตำแหน่งหน้าที่ และการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนอีกด้วย 3.3 การนำ (Leading) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการบริหารเพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ในด้านการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ประชาชน รวมถึงอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังมีการกระตุ้นให้บุคลากรมีความเป็นผู้นำ โดยการกระตุ้นการความคิดสร้างสรรค์ให้ทำสิ่งใหม่ๆ จากการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ ๆ รวมถึงให้บุคลากรได้เสนอ ความคิดเห็นในกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงร่วมช่วยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น 3.4 การควบคุม (Controlling) พบว่า สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี มีการติดตาม

และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินผลงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ และมีการติดตามประเมินผลงานในทุกๆ ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน รวมถึงมีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ตรงตามมาตรฐาน โดยสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอดจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการดำเนินงานตามเทศบัญญัติของแต่ละปี รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงานตามหลักของแผนดำเนินงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

1. ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาล ควรมีการปรับปรุงใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรก คือหลักนิติธรรม ควรมีการ แก้ไข หรือปรับปรุง ข้อบัญญัติที่เป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนดการดำเนินงานบางข้อ เพื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ และอีกด้าน คือ หลักความโปร่งใส ควรมีการกำกับการปฏิบัติงานการควบคุมดูแลระบบภายในองค์กร เช่น การจัดซื้อ จัดจ้าง, การจัดทำงบประมาณ เพื่อให้มีความความโปร่งใสเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ด้านหลักการบริหารที่ส่งผลต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการปรับปรุงใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรก คือ ด้านการวางแผน การดำเนินงานของสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด ควรมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม กล่าวคือให้มีความชัดเจน เห็นภาพได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของบุคลากร และอีกด้าน คือ ด้านการจัดการ ควรมีการปฏิบัติงานกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น อาจทำโดยการกระจายความรับผิดชอบในงานกิจกรรมประจำจังหวัดต่างๆ ส่งผลให้บุคลากรของสำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด ต้องมีความรับผิดชอบเพิ่มในหลายด้าน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานภายในองค์กร นอกจากนี้ สำนักงานเทศบาลเมืองเขาสองยอด ควรมีการพัฒนาในด้านของสถานที่ปฏิบัติงานหรือจัดสถานที่ให้มีความเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

จิราพร น้ำฟ้า. (2556). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรี ในทรรชนะของบุคลากรเทศบาลตำบลเกล็ดแก้ว อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี*, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐพล ชันธไชย และคณะ. (2558). *ธรรมาภิบาลในการบริหารเทศบาลนครในจังหวัดชลบุรี : กรณีศึกษาเทศบาลนครแหลมฉบังและเทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์*. วารสารเกษมบัณฑิต, 16(1), 17-19.

- คุณดาว จิตไธ. (2554). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถาวร วงแผด. (2560). ตัวแบบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลเมือง ในจังหวัดท่องเที่ยวอันดามัน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 13(1), 269-272.
- ทศพล พรหมนารถ. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ, ปัญหาพิเศษ, หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา
- นิตยร์ดี ใจอาษา. (2555). ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี, ปัญหาพิเศษ (รป.ม.), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประวิช นิลวัชรมณ. (2555). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดพิจิตร บัญญัติ. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนเอกชนในอำเภอชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พระมหาชินวัฒน์ ชุ่มมเสโท (หาญกุล). (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุพดี อ่องวุฒิวัฒน์. (2559). รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.chumphon.doae.go.th/goodgovern>.
- รัตนภรณ์ ส่งเสริม และคณะ. (2558). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4, คณะครุศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรงเรียนจตุพัฒน์ กรุงเทพ. (2559). แนวคิดทางการบริหาร. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/site/jatupatschool/ed461-kar-brihar-kar-suksa/thvsdi-laea-hlak-kar-brihar-cadkar>.
- วรพรรณ ไกรนุกูล. (2558). มนุษย์สัมพันธ์. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/site/darunsitpattanarangsana/sara-na-ru/mnusysamphanth>
- วรากร พุทธิพงษ์พยอม และคณะ. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ในเขตอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย
ระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน”, 2, 755-757.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2555). ความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2561,
จาก <http://www.wiruch.com/articles>.

วีระ หาญกัน และคณะ. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง
อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 5(1), 53-55.

สุพจน์ อินทว้าง. (2558). การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ตามนโยบายการบริหารงาน ของเทศบาลนคร
พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(2),
22-26.

Adison Aei. (2555). ทฤษฎีเอ็กซ์และทฤษฎีวาย. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2561, จาก
<http://adisony.blogspot.com/2012/10/douglas-murray-mcgregor.html>